
Handlingarna i det nya millenniet

När detta skrivs har vi redan avverkat flera veckor av det nya året och det nya millenniet. Många har säkert redan glömt årsskiftet, som denna gång rönt ett osedvanligt stort intresse världen över. Så här i efterskott undrar man varför övergången från 1999 till 2000 egentligen var speciell. Kanske var det för att vi fick uppleva någonting sådant, som vi med säkerhet inte får uppleva igen, nämligen att ta steget in i ett nytt millennium och ett nytt sekel. Eller kanske det var spänningen inför den annalkande s.k. Y2K-katastrofen eller den av medierna upphaussade risken för en kärnkraftsolycka, som fick finländarna att tömma apoteken på jodtabletter. Knappast. Risken för en datakatastrof var mycket uppenbar, men kunde avstyras

med omfattande preventiva åtgärder, och jodtabletterna kanske ännu kommer till användning.

Det speciella med millennieskiftet hade knappast emotionella eller ens historiska orsaker. Snarare var det fråga om ekonomiska aspekter. I många år planerades inför den stora festen. Bord och galabiljetter måste reserveras år på förhand, och ingen kunde väl undgå varningarna att champagnelagren skulle ta slut. En marknadspsykos av oanad omfattning. Många finländare var kloka nog att motstå de uppskruvade priserna och firade årsskiftet hemma. Marknadskrafterna lyckades denna gång inte helt.

Ni undrar säkert varför huvudredaktören filosoferar kring ekonomiska frågor. Sambandet förefaller

kanske sökt, men orsaken är den att det nummer av Handlingarna, som ni nu håller i handen borde ha utkommit redan under det förra seklet eller rättare sagt under det förra millenniet. Så gick det inte. Varför? Brist på resurser är en nött förklaring men väl förenlig med situationen i dag. Handlingarna sammanställs på frivillig basis i bästa scoutanda av redaktionssekreteraren, specialredaktörerna och huvudredaktören. Det är ett gammalt och beprövat koncept, men det fungerar inte längre. Tiden räcker helt enkelt inte till i vårt uppskruvade tempo och med dagens kravnivå. Övriga medicinska tidskrifter har flera anställda som sköter samma åligganden.

Handlingarna står nu inför en aldrig skådad konkurrens. Låt vara att den som svenskspråkig medicinsk tidskrift och språkrör för Finska Läkaresällskapet har en särställning, men vi konkurrerar om samma skribenter. Våra artikelförfattare är inte alltid svenskspråkiga, eftersom kutymen är att det är sakkunskapen och inte enbart språket som är avgörande. I stället översätter vi och språkgranskar artiklar, som är skrivna på andra språk. Det har visat sig vara ett fungerande system, men det kräver i framtiden en betydligt större satsning. Hittills har vi kunnat förlita oss på våra utmärkta specialredaktörer, som lockat framstående svensk- eller finskspråkiga kolleger att skriva artiklar för Handlingarna. Det spontana intresset att skriva artiklar i Handlingarna är förvånansvärt lågt bland Finska Läkaresällskapets medlemmar. Här krävs en uppräckning.

Våra närmaste finska konkurrenter, Duodecim och Finlands Läkartidning, har redan insett vart vi är på väg och handlat därefter. Knappast har någon undgått att märka dessa tidningars ansiktslyftning. Ni frågar er kanske varför så har skett. Jo därför att marknadskrafterna än en gång styr. Nu skall läkarna förses med medicinska nyheter i bästa kvällstidnings-

stil. Det skall vara korta artiklar, intervjuer och notiser skrivna av professionella journalister, som dessutom gör det utomordentligt skickligt. Läkemedelsindustrin vädrar morgonluft från nya annonsmarknader. Nordisk Medicin gick under. Kan Handlingarna överleva den här konkurrensen.

Handlingarna har redan uppnått den avsevärda åldern av 159 år och är faktiskt en av de äldsta nordiska medicinska skriftserierna. Det förpliktar. Det första bandet utkom 1841 och har sedan utkommit varje år med undantag av år 1996. Under krigsåren 1939–1947 utkom Handlingarna, som en del av Nordisk Medicin. Vi kan vara stolta över att flertalet originalobservationer har publicerats i Handlingarna. Som exempel vill jag nämna den år 1926 av Erik von Willebrand beskrivna ärftliga blödarsjukan som bär hans namn. Vi skall inte heller glömma Selim Osvald Wasastjerna, som 1874 i Handlingarna beskrev auskultationsfyndet vid öppen "ductus Botalli".

Finska Läkaresällskapets Handlingar måste överleva. Jag föreslår inte att vi skall ta upp kampen med marknadskrafterna i full stridsrustning, men vi skall aktivt värna om vår serie. De korta säljande notiserna är ingenting för Handlingarna, utan vi skall även i fortsättningen satsa på vetenskapligt dokumenterad medicin och försöka locka den främsta sakkunskapen i vårt land att bidra med artiklar. Men om vi skall lyckas i våra strävanden krävs ett resurstillskott. Resurser torde finnas, och jag hoppas inom kort kunna ge över ansvaret för Handlingarna till en ny huvudredaktör, som ges ekonomiska resurser att göra Handlingarna till det vad skriften bör vara i det nya millenniet.

PER-HENRIK GROOP
HUVUDREDAKTÖR
PH.GROOP@PP.FIMNET.FI